

NATUUR- EN MILIEUVERENIGING

GEMEENTE HEUSDEN

‘NATUURLIJK’

MAART 2014

LENTE

Pinksterbloem

foto; Wilhelmine Marti

HET BESTUUR

NATUUR- EN MILIEUVERENIGING GEMEENTE HEUSDEN

Contributie minimaal € 12,00 per jaar, gezinsleden € 6,00 per jaar .
Postbanknr. 5377889 t.n.v. Penningmeester
Natuur- en Milieuvereniging gemeente Heusden,
Johan de Wittstraat 30, 5301 GR Zaltbommel

SAMENSTELLING BESTUUR

Voorzitter:	Joost van Balkom Vermeerplantsoen 145 5151 WS Drunen tel. 0416-376202
Secretaris:	Harry Nijënstein Copernicuslaan 4 5251 ZC Vlijmen tel. 073-5130287 info@natuurenmilieuheusden.nl
Penningmeester:	Rien Melis Johan de Wittstraat 30 5301 GR Zaltbommel tel. 0418-842791
Leden:	Cary Driessen Kerkstraat 10 5253 AN Nieuwkuijk tel. 073-5118785

Website: www.natuurenmilieuheusden.nl

Wijzigingen in adres en/of mailadres graag doorgeven aan:
Rien Melis via e-mail e.melis4@upcmail.nl of per telefoon 0418-842791

INHOUDSOPGAVE

1.	Het bestuur	blz. 2
2.	Inhoudsopgave	blz. 3
3.	Voorwoord	blz. 4
4.	Jaarvergadering	blz. 5
5.	Jaarverslag Bestuur	blz. 7
6.	Programma-overzicht	blz. 9
7.	Jaarverslag werkgroep beheer natuurgebieden	blz. 12
8.	Werving nieuwe leden	blz. 13
9.	Idylle	blz. 14
10.	Jaarverslag	blz. 15
11.	Oud papier	blz. 16
12.	Natuurstudie	blz. 17
13.	Fotowerkgroep	blz. 18
14.	Jaarverslag Repair café	blz. 21
15.	Persbericht B.M.F.	blz. 22
16.	Politici, boerenen ook burgers	blz. 23
17.	Column	blz. 26
18.	Jaarverslag commissie Duurzaamheid	blz. 28
19.	“Biodiversiteit geeft positieve energie”	blz. 30
20.	Energiebespaarlening	blz. 33
21.	Jaarverslag commissie Ruimtelijke ordening	blz. 34
22.	Korte voorjaarswandelingen	blz. 36
23.	Bioplastic	blz. 37
24.	Nectar	blz. 38
25.	Jaarverslag werkgroep PR	blz. 43
26.	Bewegingssensor	blz. 44
27.	Op weg naar duurzaamheid	blz. 45
28.	Slapen vleermuizen in één keer door	blz. 46
29.	Sterft de bij uit ?!	blz. 47
30.	Adverteerders	blz. 49

Jaargang 32, 2014, nr. 1

(Redactie)

Noor Peters, Harry Nijënstein, Wil Maaijwee

Inleveren kopij volgende info voor 2014 a.s.

Graag op A4 in Arial 14.

U kunt het sturen naar: [**pr@natuurenmilieuheusden.nl**](mailto:pr@natuurenmilieuheusden.nl)

VOORWOORD

Voorwoord.

Winter, Lente, Winter, wat is het nu eigenlijk?

In vorige jaren was het duidelijk. Wanneer de sleedoorn , de krokussen en de wilg begonnen te bloeien komt de lente eraan! Maar nu bloeien de krokussen, staan de eerste sleedoornstruiken er wit bij en bloeien sommige wilgen al vol , een maand eerder dan normaal lees ik op Natuurbericht. Maar ik heb nog geen gevoel dat de lente komt. De vele vogels in de Gansooijense uiterwaarden denken er ook zo over, heb ik het idee. Wintertalingen, Pijlstaarten, Slobeenden, Smienten, Krakeenden. Met zijn honderden wachten ze op een signaal dat ze mogen vertrekken naar hun broedgebieden. Voor vogelaars is het hier een lust, zeker als straks de eerste grutto's en andere steltlopers zich bij hen hebben gevoegd.

In het bestuur heeft er een wisseling van taken plaatsgevonden. Harry Nijenstein neemt het verzorgen van de taken van secretaris op zich en Joost van Balkom is nu de voorzitter. Dit voor de derde maal sinds de oprichting van de vereniging in 1982.

Dat de vereniging bloeiend is, getuigt wel van de vele activiteiten waar veel van onze leden mee bezig zijn.

Neem het Repaircafe, een groot succes! Behalve dat de kapotte goederen gemaakt worden, is het geheel een heel sociaal gebeuren.

De landschapsgroep heeft de nieuwe werktruien gepast, die ze gekregen hebben van het Waterschap. Voor enkelen waren ze iets te groot. Mijn advies: niet te hard werken en een extra koek pakken tijdens de koffiepauze. Dan zitten ze zo beter!

Het is erg fijn dat de contacten met de verschillende partijen erg goed zijn. De samenwerking met Natuurmonumenten, met de binnen- en buitendienst van de gemeente Heusden, met het Waterschap Aa en Maas. Samen zorgen we ervoor dat de biodiversiteit in de gemeente goed vooruit gaat.

Begin april is er de jaarvergadering, dan praten we verder over de verschillende onderwerpen. Intussen veel leesplezier toegewenst met deze nieuwe "Natuurlijk"!

Joost van Balkom (voorzitter)

JAARVERGADERING

Datum: maandag 7 april 2014 - 19.30 uur
Plaats: d'Oultremontcollege, Dillenburgstraat 46, Drunen

AGENDA

1. Opening
2. Mededelingen
3. Vaststellen verslag vergadering dd 20 januari 2014
4. Financieel
 - a. Jaarverslag 2013
 - b. Kascontrole
 - c. Vaststelling begroting 2014
 - d. Verkiezing kascontrole commissie
5. Invulling leden- en jaarvergadering (zie jaarverslag bestuur in Natuurlijk)
6. Rondvraag
7. Uitreiking Waakvlam
8. Pauze
9. Verslag activiteiten 2013+ plannen voor 2014 (zie Natuurlijk)
10. Film en Video
11. Sluiting

JAARVERSLAG BESTUUR

In 2013 vergaderde het bestuur tien keer. Vaste agendapunten zijn o.a. financiën, kerntaken (werkgroepen) en komende activiteiten. Zie voor de activiteiten van de werkgroepen de verslagen elders in deze Natuurlijk.

De leden- en jaarvergaderingen zijn geëvalueerd. Twee problemen werden onderkend: de agenda is vaak te vol, onderwerpen zijn onvoldoende wervend, uitwisseling tussen de werkgroepen is onvoldoende. Daarom het volgende voorstel van het bestuur:

Jaarvergadering in april (met vooral bestuurlijke zaken).

Ledenvergadering in november (presentaties door werkgroepen)

- o Werkgroepenvergadering in februari (korte presentatie van onderhanden werk, uitgebreide discussie tussen werkgroepen).
- o Openbare lezingen over actuele onderwerpen, te organiseren door werkgroepen in samenwerking met werkgroep-PR (streven naar twee per jaar).

Het aantal leden is licht gestegen, van op 31 december 2012 naar 201 op 31 december 2013. Daarnaast hebben we nog vier ereleden en 15 gezinsleden. Het aantal donateurs is 1.

Negen leden is opgezegd vanwege niet betalen van de contributie. Daartegenover stonden tien nieuwe leden, waardoor we nu meer dan 200 leden hebben. Meer dan 100 van de leden komt uit Drunen, ruim 30 uit Vlijmen. In de overige kernen hebben we minder dan tien leden per kern.

datum	ereleden	leden	gezinsleden	totaal
31-12-2009	3	161	8	172
31-12-2010	3	176	8	187
31-12-2011	3	184	10	197
31-12-2012	4	181	14	199
31-12-2013	4	182	15	201

Vertegenwoordiging en samenwerking

De vereniging werkt samen met andere natuur-organisaties die actief zijn in de gemeente, met name met Natuurmonumenten. Verder ook met Brabants Landschap, Waterschap Aa en Maas en Staatsbosbeheer.

Daarnaast zijn we lid van de Brabantse Milieu Federatie (BMF). Een aantal malen is er contact met de BMF geweest over lopende zaken, met name op het gebied van Ruimtelijke Ordening.

De vereniging is vertegenwoordigd in Platform recreatie en toerisme gemeente Heusden (Noor Peters), het bestuur van Heemtuin Meulenwerf in Heusden (Herman Peters), en in de Adviesgroep Gebiedsversterking Oostelijk Langstraat (Jan Pijnenborg).

We werken verder waar mogelijk samen met Heemkundekring 'Onsenoot', Agrarische Natuur Vereniging, IVN de Waerdman.

Overige onderwerpen die aan de orde zijn geweest:

- Herverdeling van taken vanwege vertrek Max Verhagen. Joost werd de nieuwe secretaris.
- Een aantal keren werd namens de Werkgroep Ruimtelijke Ordening bezwaar aangetekend tegen ontwikkelingen in de gemeente.
- Wijziging statuten met betrekking tot werkgebied (ook omringende gemeenten als dat invloed op onze gemeente heeft).
- Financiën: de reserves van de vereniging lopen op. Vraag is hoe deze in te zetten ten gunste van natuur en milieu in onze gemeente.
- Start Repair Café op 30 mei.
- Etentje voor vrijwilligers bij de Emmamolen op 21 september.
- In verband met de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2014 is een stuk met aandachtspunten voor natuur en milieu in de gemeente is naar de politieke partijen gestuurd.
- Opstellen Huishoudelijk Reglement. Aangenomen in ledenvergadering van januari 2014.

Overleg met de gemeente

In 2013 is er drie keer overlegt met de wethouder. De volgende onderwerpen kwamen ter sprake:

- Natuur:
 - o Vlinderproject
 - o Onderhoud Heidijk
 - o Houtwal aan de Koesteeg
 - o Nieuwkuijkse Wiel
- Ruimtelijke ordening
 - o Beroep Bestemmingsplan Buitengebied
 - o Hoe overleg op ambtelijk niveau tussen NMVH en gemeente te organiseren
 - o Erfbeplanting
 - o GOL

-
- Duurzaamheid
 - o Energievisie
 - o Continuïteit ondersteuning duurzaamheidsinitiatieven
 - o Voortgang zonnepanelenactie
 - o Energiescan voor huishoudens
 - o Repair café
 - o Onkruidbestrijding
 - o Schaliegas
 - Overige onderwerpen
 - o BOA's informatie laten uitwisselen
 - o Hoge snelheden en sluproute Kanaalweg
 - o Relatie NMVH / ANV
 - o Ommetje Eendenkooi/Zeedijk/Elshoutse Wielen

Daarnaast vindt regelmatig overleg met ambtenaren plaats, met name over natuurbeheer en ruimtelijke ordening.

(Harry Nijënstein)

Lezing mondiale duurzaamheid

foto: werkgroep

PROGRAMMA-OVERZICHT

EXCURSIE NAAR VIBA-EXPO

Viba in 's-Hertogenbosch is hét aanspreekpunt voor duurzame ontwikkeling op het gebied van wonen, werken en bouwen.

datum: zaterdag 22 maart

adres: Veemarktkade 8, gebouw F, de Gruyterfabriek in 's-Hertogenbosch.

aanvang: 10.00 uur

duur: ongeveer twee uur

Opgeven via : pr@natuurenmilieuheusden.nl

VOORJAARSWANDELING

Een korte wandeling in de Baardwijkse Overlaat.

Zie meer info elders in Natuurlijk.

datum: zaterdag 29 maart

startpunt: de Ottershoek, Kanaal weg in Drunen

aanvang: 10.00 uur

gids: Joost van Balkom

Verrekijkers mee.

JAARVERGADERING

Deze vindt plaats in het d'Oultremontcollege – Dillenburgstraat 46 in Drunen.

datum: maandag 7 april

aanvang: 19.30 uur

Het afgelopen jaar passeert de revue, de Waakvlam wordt uitgereikt. Gelegenheid elkaar te ontmoeten bij de borrel in de pauze!

REPAIR CAFE

Samen met reparateurs aan de slag met uw kapotte spullen: leren tassen of jassen, kleding, computers, elektrische apparaten etc.

datum: donderdag 10 april

locatie: buurthuis de Stulp – Admiraalsweg 100 in Drunen

aanvang: 19.00 uur

eindtijd: 21.00 uur

VOORJAARSWANDELING

Een korte wandeling in de Baardwijkse Overlaat.

Zie meer info elders in Natuurlijk.

datum: zaterdag 19 april

startpunt: de Ottershoek, Kanaalweg in Drunen

aanvang: 10.00 uur

gids: Joost van Balkom

Verrekijkers mee.

WANDELING OMMETJE

Verlaat paaseieren zoeken op Tweede Paasdag...

datum: maandag 21 april
startpunt: café de Ploeg in Herpt
aanvang: 12.00 uur
gids: Hermien van Toorenborg

WANDELING HAARSTEEGSE WIEL

Een wandeling rond het diepste wiel van Nederland...

datum: zondag 11 mei
startpunt: op de dijk de Oude Haven in Haarsteeg – bij de IJsbaan.
aanvang: 10.00 uur
gids: Peter van der Velden

EXCURSIE NATUURTERREIN BOSBESSENKWEKER

Vlinderexcursie over het terrein van Piet Smeekens.

datum: zondag 25 mei
aanvang: 10.00 uur
duur: ongeveer twee uur
locatie: de kwekerij aan de westkant van de Duinweg in Drunen(bijna aan het eind voor Giersbergen)
gidsen: Piet Smeekens en Paul Kreyger
Bij “slechter “ weer wordt het een algemene rondleiding en komt er een week later een tweede kans om vlinders te bekijken.

WANDELING DRUNENSE DUINEN

Struinen door de bossen en het zand.

datum: zondag 8 juni
aanvang: 10.00 uur
startpunt: café de Drie Linden – Giersbergen
gids: Peter van der Velden

WANDELING NIEUWKUIJKSE WIEL

Hoe ziet het opgeknapte wiel er uit?

datum: zondag 13 juli
aanvang: 10.00 uur
startpunt: de Emmamolen in Nieuwkuijk
gids: Peter van der Velden

BESTUURSVERGADERINGEN

De bestuursvergaderingen worden eenmaal in de maand op de eerste woensdag gehouden.

Als u een onderwerp in wil brengen, kunt u contact opnemen met één van de bestuursleden.

KOPIJ NATUURLIJK

Kopij voor Natuurlijk is altijd welkom.

De uiterste datum voor het inleveren voor de volgende Natuurlijk is 1 september 2014.

Graag in Arial 14.

U kunt het sturen naar: pr@natuurenmilieuheusden.nl

NATUURLIJK DIGITAAL

Er is nu twee keer een Natuurlijk - Digitaal verstuurd. Deze worden tussen de papieren versies verstuurd met extra natuur en/of milieu berichten. De redactie ontving daar positieve reacties over.

Als u hem ook wilt ontvangen, geef dan uw mailadres door op:

pr@natuurenmilieuheusden.nl

Pijpenstrootje

foto: Anita Romer

Wij kunnen terugkijken op een zeer succesvol werkseizoen.

Er is het hele jaar op de woensdagmorgen gewerkt en op 8 zaterdagen.

Tussendoor is soms ook op de donderdagmorgen gewerkt.

De landschapsgroep groeit gestaag.

Eind 2013 hadden we 20 vaste werkers, waarvan er gemiddeld iedere week 12 aanwezig zijn.

Wat hebben we gedaan en waar?

In Eendenkooi Ter Kwak in de Hooibroeken zijn wilgen en essen geknot, zijn er boompjes geplant en is een van de vangpijpen uitgegraven en hersteld.

Op **de Heidijk** tussen Overlaatweg en Nieuwkuijk is op de zuidelijke taluds het zwerfafval verwijderd, zijn bijzondere floristische stukken met de hand gemaaid en is veel prunus verwijderd.

In de Baardwijkse Overlaat, is veel Amerikaanse vogelkers uitgestoken, is het raster voor het vee hersteld en is rond de voormalige maïsakker het raster verwijderd.

Langs **de Zomerkade** is het vele dode hout wat gevaar opleverde voor wandelaars verwijderd. In **Natuurpark de Ottershoek** is een deel van de toekomstbomen vrij gezet. Langs **de Kanaalweg** zijn twee stukken houtwal afgezet.

In de **Zeeg** hebben wij meegeholpen met de boomplantdag en hebben we zelf 220 meter nieuwe haag geplant.

In onze **eigen Eendenkooi** bij de Duinweg is de sloot geschoond en zijn de wilgen geknot.

Langs **de dijk van het Drongelens kanaal** is op voormalige heideveldjes de opslag van eik verwijderd, zijn floristisch belangrijke stukken met de hand gemaaid en is op de warme zuidhelling een deel van de opslag verwijderd.

Maaisel van blauw grasland is verspreid over de afgegraven grond in **Vlijmens Ven**. De drie poelen op **het Vlinderveld** zijn schoongemaakt.

Zo teruglezend blijkt dat de werkzaamheden zeer divers zijn en dat er door de landschapsgroep veel kleinschalig werk is verricht.

Joost van Balkom, coördinator landschapsbeheer

WERVING NIEUWE LEDEN

In deze Natuurlijk treft u een folder over onze vereniging aan.

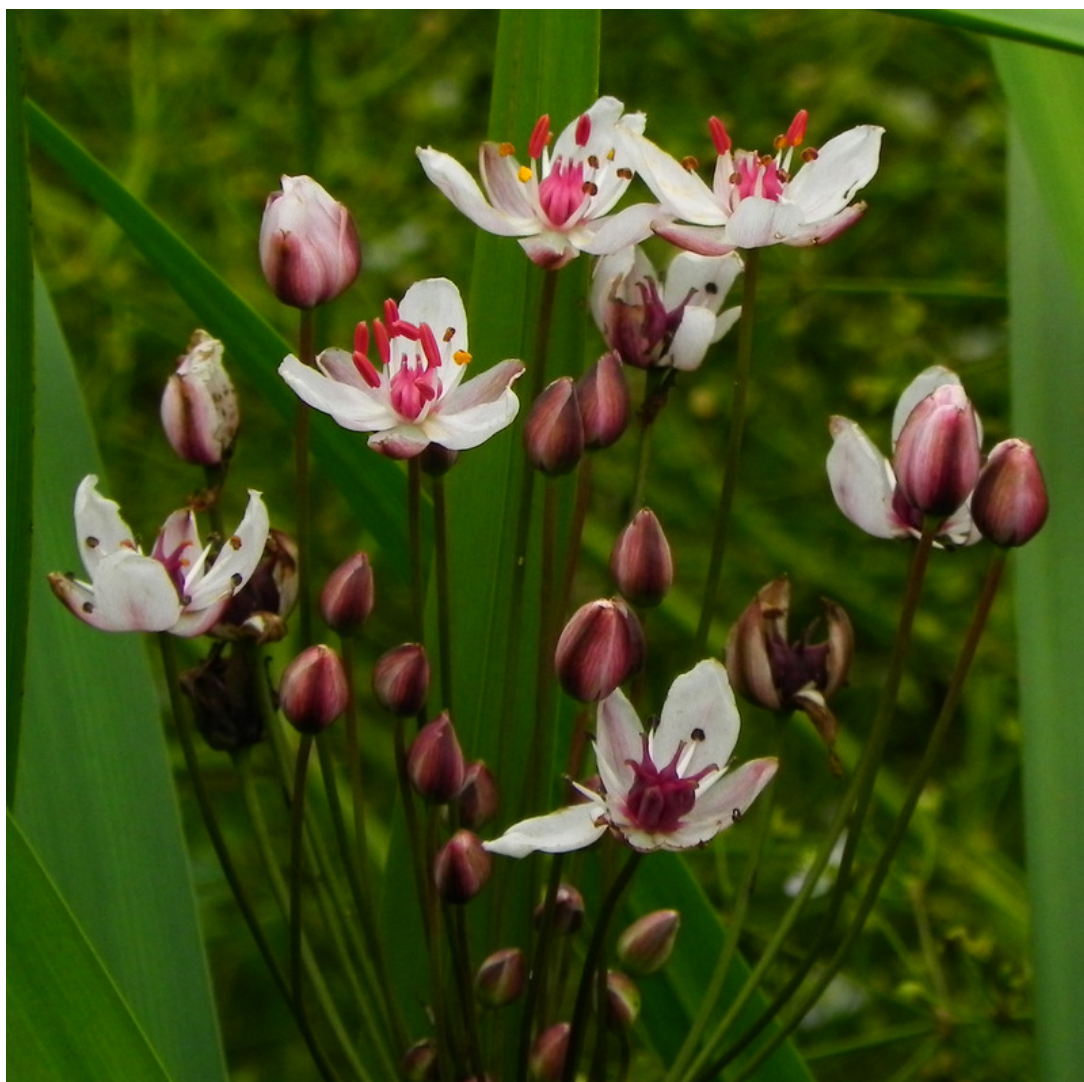
U kunt hem natuurlijk op de koelkast plakken of boven u bed hangen , omdat hij er zo fraai uit ziet.

Maar als u de vereniging écht een warm hart toedraagt , geef hem dan door!

Kijk waar uw voorkeur naar uit gaat en kom in actie:

- aan de buurvrouw of de buurman
- aan een familielid
- aan een teamlid
- aan een collega
- aan een vriendin

Voor meer folders kunt u contact opnemen via: info@natuurenmilieuheusden.nl

Zwanenbloem, omg. Oude Maasje in Oudheusden foto:A. van Bokhoven

IDYLLE

Er komt een nieuwe IDYLLE, aan de Kanaalweg in Drunen.

Bloemen voor vlinders, bijen en mensen!

Een kleurrijker Nederland, dat is waar De Vlinderstichting aan werkt. Met steun van de postcodeloterij legt De Vlinderstichting de komende jaren bloemrijke plekken , zgn. IDYLLES, aan. Voor mensen om van te genieten en voor vlinders om beter te kunnen overleven.

Al decennia lang vermindert het aantal vlinders in Nederland. Vanaf 1991 volgt De Vlinderstichting nauwgezet de trends van alle vlindersoorten. Het blijkt dat zowel de bedreigde soorten als sommige algemene soorten steeds meer achteruit gaan. Kort geleden is aangetoond dat één van de oorzaken het gebrek aan bloemen is. En hier hebben niet alleen vlinders last van, ook de bijen en de hommels. Een gebrek aan bloeiende planten leidt voor deze en vele andere insecten tot een tekort aan nectar en, vooral voor bijen en hommels, aan stuifmeel.

Dankzij IDYLLE komt hier verandering in. Samen met de bijenhoudervereniging zorgt De Vlinderstichting de komende jaren voor meer kleur in het landschap. IDYLLE'S, percelen in het buitengebied, van rond een hectare, worden ingezaaid met inheemse bloemenmengsels waardoor een voedselrijke plek voor bijen en vlinders ontstaat. De IDYLLE'S zijn ook heerlijke plekken voor mensen. Ook mensen genieten van de kleuren en de geuren op deze opengestelde plekken en door de inrichting hebben ze volop mogelijkheden om er te wandelen of te zitten.

Half februari heeft de Vlinderstichting een keus gemaakt uit de honderd inzendingen. Onze locatie op het Vlinderveld aan de Kanaalweg in Drunen, die Rien Melis , Joost van Balkom en wethouder Margot Mulder eerder gepromoot hadden, is uitgekozen en wordt gemaakt tot een IDYLLE. Begin maart volgen de eerste besprekingen om zo snel mogelijk te kunnen beginnen met de aanleg, zodat we deze zomer nog kunnen genieten.

We houden u op de hoogte.

Joost van Balkom

(Bron: een deel van de tekst is afkomstig van de site van De Vlinderstichting)

JAARVERSLAG PLANTENGROEP 2013

Het jaar 2013 was zoals jullie het nog zich wel kunnen herinneren eigenaardig.

Een heel lange koude winter, een prachtige zomer en schitterend najaar.

Van het koude voorjaar hebben wij als plantengroep veel last gehad.

In de mooie zomer- en najaarsmaanden hadden we pech.

De projecten Waalwijk, die op het programma stonden, hadden alle dagen rond die dag zon,zon,zon, maar op de plantendag **regen**.

Daarom niet getreurd. We hadden 10 bijeenkomsten gepland. Daarvan zijn er 3 verregend, en de eerste maanden was er niet veel te zien.

Maar we zijn toch 7 maal er op uit getrokken met een groep, variërend van 2 tot 8 personen.

De projecten lagen van de Moerputten tot Labbegat en van de Maas tot de Brand.

Wat zien we? Van Paardenbloem tot Zwanenbloem, en alles wat er tussen zit

Dit kunnen mossen, varens, paddenstoelen, vaatplanten, vogels en andere natuurproducten zijn.

In de gemeente Heusden hebben we dit jaar 175 plantensoorten en 41 diersoorten gezien. Voor Waalwijk is dat 115 plantensoorten en 0 Diersoorten.

Buiten de vaste plantengroep excursies heeft een kleine groep van de plantengroep in samenwerking met Brabants Landschap, waarvan we toestemming kregen, het gesloten deel van het natuurgebied Pax onderzocht.

Hier vonden we 119 Plantensoorten, waaronder Grote Egelskop, Kleine Watereppe, Stomp Vlotgras, Bosveldkers, Beekpunge, Hoge Cyperzegge en andere.

Voor de grassen en zeggen hebben we hulp gevraagd en gekregen van onze vroegere leermeester Ad Wagenmakers. Hiervoor onze dank.

Maar we hadden ook een ongewenste gast. Een Stier. Die was sterker dan de plantengroepsleden. Dus wegwezen daar!!

Nu nog een minpunt.

De planten groep wordt geplaagd door zware blessures.

Twee topleden van ons hebben loopproblemen en zijn daardoor tijdelijk (hopelijk) uit de roulatie.

Nieuwe liefhebbers zijn nog steeds welkom.

Groeten Theo Boonmann.

OUD PAPIER

De een verzamelt thuis tot de laatste papiersnipper, en doet dat bij het oud papier. Inclusief pizzadozen en het papier van de koffiepads. Gemiddeld genomen verzamelen en hergebruiken we 84% van al onze papier en karton in Nederland, ofwel 59 kg per persoon in 2013. Het gemiddelde voor heel Europa is 72%. Iedere keer hergebruik maakt de papervezels iets korter. Zes tot zeven keer hergebruik is mogelijk. Daarna worden de vezels zo kort en dus minder sterk, dat er geen goed papier meer van gemaakt kan worden. Daarom zullen 100% hergebruik van papier ook nooit halen.

Op dit moment bestaat 7% van het restafval nog uit papier. Een deel hiervan zou goed hergebruikt kunnen worden. Veel mensen doen hagelslagdoosjes of schone (diepvries)pizzadozen bij het restafval. Dat is niet nodig, want dit kan prima hergebruikt worden.

Andere papiersoorten die bij het oud papier zitten kun je er beter niet bij doen, omdat ze de kwaliteit van het 'nieuwe' papier nadelig beïnvloeden. Voorbeelden daarvan zijn vieze vettige (verse) pizzadozen, of het papier van de koffiepads.

Dat laatste is so wie so niet aan te raden. Het scheiden van papier en koffieprut is milieutechnisch ook zo verliesgevend (waterverbruik voor een heel klein beetje papier) dat dit geen goed idee is.

(Harry Nijënstein)

NATUURSTUDIE 2013

Ook het afgelopen jaar werden door enkele leden van onze vereniging inventarisaties uitgevoerd in verschillende natuurterreinen binnen de Gemeente Heusden.

Deze gegevens zijn van belang voor adviezen in het beheren van natuurgebieden en kunnen worden gebruikt bij ontwikkelingen door de werkgroep Ruimtelijke Ordening.

Het is van het grootste belang om de gegevens up to date te houden.

Deze gegevens zijn voor een ieder beschikbaar op de website
www.natuurenmilieuheusden.nl

Onder het kopje NATUURSTUDIE kunt u de gegevens vinden van:

Amfibieën
Libellen
Planten
Vissen
Vlinders
Vogels (weidevogels, roofvogels en uilen)
Zoogdieren (dassen)

Voor een aantal diergroepen ontbreken nog gegevens, met name voor planten, vogels algemeen en zoogdieren. Daarom wordt een beroep gedaan aan de leden van Natuur- en Milieuvereniging gemeente Heusden om bij hun bekende gegevens door te geven aan de coördinator natuurstudie : Rien Melis. Zijn mailadres is:
e.melis4@upcmail.nl

Leden die willen gaan inventariseren kunnen desgewenst d.m.v. scholing (cursus of workshop) worden ondersteund om de noodzakelijke kennis op te doen of uw kennis uit te breiden.

FOTOWERKGROEP

De fotogalerij in 2013

<http://www.natuurenmilieuheusden.nl/gallery/>

De bijdrage van de fotowerkgroep aan het jaarverslag bestaat dit jaar vooral uit getallen.

In 2013 heeft u kunnen genieten van 323 extra foto's in de fotogalerij. Aan het begin van het jaar stonden er 466 foto's in de galerij en aan het eind van het jaar waren dat er 789.

De meeste nieuwe foto's kregen een plaatsje in het album Verenigingsactiviteiten. Het zal u niet verbazen dat dit album erg populair was. U bekeek gemiddeld per maand 226 foto's in dit album.

We hebben geteld wat de meest populaire foto was in 2013. We vonden er vier, alle in het album Verenigingsactiviteiten. Met gepaste trots tonen wij de winnaars van 2013 bij dit verslagje.

Andere toppers in de fotogalerij zijn de foto's van Planten en de foto's in het album Baardwijkse Overlaat.

In 2013 heeft de fotowerkgroep vooral gewerkt met bestaande foto's. De mooiste zijn nu te zien in de galerij. Tijd dus om weer nieuwe foto's te maken. Uw bijdragen zijn van harte welkom. Of u nu met de camera in de hand foto's maakt of dat u geniet van foto's op het computerscherm: voor 2014 wensen we u heel veel fotoplezier.

De fotowerkgroep: Anja, Annie en Wilhelmen info@natuurenmilieuheusden.nl

Eendenkooi Ter Kwak in de Hooibroeken; 29-05-2011; foto Wilhelmeen Marti

Eikenprocessierups in de Hooibroeken; 07-05-2011; foto Wilhelmeen Marti

Rups van meriansborstel bij de Nieuwkuijke Wiel; 21-09-2013; foto Anja Kleijn

Moerashoekje van de Nieuwkuijke Wiel; 21-09-2013; foto Anja Kleijn

JAARVERSLAG 2013 REPAIR CAFÉ

In het voorjaar werd het Repair Café Heusden opgericht.

Zij is aangesloten bij de Stichting Landelijke Repair Café: www.repaircafe.nl/heusden

Het doel is het - samen met deskundige vrijwillige reparateurs - repareren van kapotte spullen. Op deze manier wordt reparatiekennis overgedragen en behouden en worden veel spullen gered van hun weg naar de vuilnisbelt. Bovendien wordt de hoeveelheid grondstoffen en energie die nodig is om nieuwe producten te maken beperkt, evenals de CO2-uitstoot.

Het initiatief ontstond vanuit de commissie duurzaamheid: Noor Peters en Marian van der Linden. Norbert Luyten (inmiddels uitgeroepen tot vrijwilliger van 2013) sloot zich hierbij aan. Welzijnsorganisatie ContourdeTwern stelde gratis ruimte ter beschikking in buurthuis de Stulp in Drunen. Een aantal sponsors, Rotary Heusden, de Lions Drunen, Stichting Abdij Mariënkroon gaven een financiële bijdrage zodat de benodigde materialen aangeschaft konden worden.

Twintig enthousiaste deskundige vrijwilligers meldde zich om de reparaties uit te voeren. Zij kunnen reparaties op het gebied van kleding, leer, elektrische apparaten, computers, speelgoed, kleine meubels, fietsen et cetera uitvoeren.

Het eerste Repair Café werd op 30 mei 2013 geopend door Harry Nijenstein door het repareren van een doorgeknipt lint.

Het was meteen volle bak en ook de twee volgende Repair Café's op 29 augustus en 31 oktober trokken veel bezoekers met hun kapotte draagbare spullen.

Wat er zoal gerepareerd werd: fietsbanden, naaimachines, senseo-apparaten, stofzuigers, computers, lampen, stoelpoten, fietsverlichting, zomen van kledingstukken, gaatjes van motten in truien, leren riemen en tassen, videoapparaten, koffiezetapparaten, transistorradio's, strijkijzers et cetera. Ongeveer driekwart van de aangeboden spullen kon gemaakt worden. De rest kon nu met een gerust hart weggegooid worden.

Gerepareerde spullen, tevreden bezoekers, een gezellige sfeer: dat is de opbrengst van het Repair Café. Dat wordt mogelijk gemaakt door de fantastische inzet van alle vrijwilligers.

Marian van der Linden

PERSBERICHT BMF - VEE-INDUSTRIE BLIJ, BURGERS IN DE KOU.

Op 7 februari heeft de meerderheid van de Brabantse politiek ervoor gekozen de belangen van de vee-industrie voorrang te blijven geven boven de belangen van de Brabantse burger.

Ondanks alle protesten en acties van burgers die ongerust zijn over hun gezondheid, komen er geen strengere normen voor fijnstof en geen stop op de uitbreiding van de veestapel in overbelaste gebieden. De Brabantse Milieufederatie (BMF) is zeer teleurgesteld over deze gang van zaken bij Provinciale Staten. Ook over de opstelling van de ZLTO in het veehouderijdossier is de BMF niet te spreken.

Tijdens de Ruwenberg-conferentie in februari 2013 is, met alle partijen rondom intensieve veehouderij, de afspraak gemaakt om in Brabant de transitie in te zetten naar een manier van veehouderij die in balans is met de omgeving. De besluiten van Provinciale Staten van afgelopen vrijdag brengen deze duurzame veehouderij niet dichterbij. Integendeel, door onvoldoende maatregelen te treffen tegen het aanvragen van nieuwe uitbreidingsvergunningen geeft de Brabantse politiek grootschalige vee-industrie de kans om door te groeien en neemt het maatschappelijk draagvlak bij de omwonenden alleen maar verder af.

Nol Verdaasdonk, directeur van de BMF, over de opstelling van de ZLTO in het veehouderijdossier: “Deze organisatie zegt wel te willen verduurzamen, maar gaat intussen rustig door met het propageren van een landbouw die in de verste verte niet duurzaam te noemen is. Aanvullende eisen op het gebied van fijnstof worden afgewezen. Een beperking van het aantal dieren per hectare grond is onbespreekbaar, net als een reductie van dieren aantallen in de overbelaste gebieden. De ZLTO zegt de zorgen die hiermee samenhangen te delen, maar er wordt niet naar gehandeld”. Het belang van de industriële veesector lijkt daarmee voor de ZLTO boven het belang van de volksgezondheid van de burgers in overbelaste gebieden te gaan.

De BMF ziet zeker perspectief voor landbouw in Brabant, maar alleen niet in de vorm van megastallen. “Al veel te lang worden bodem en water vervuild met mest, antibiotica en bestrijdingsmiddelen. Al veel te lang zitten bewoners in de stank en worden letterlijk ziek van die industrie, dat heeft de Q-koorts ons wel geleerd”, aldus Verdaasdonk, “Nu blijkt dat het onderhandelingsproces dat tot nu toe gevolgd is niet de resultaten oplevert waar de Brabantse burgers op zitten te wachten, zal de BMF alles doen wat in haar mogelijkheden ligt om verdere groei van de vee-industrie te verhinderen”.

Veehouderij die wél op de steun kan rekenen van de BMF houdt rekening met volksgezondheid en dierenwelzijn, is in balans met natuur en landschap en produceert naast echt, gezond voedsel ook schoon water en schone lucht. Duurzame veehouderij dus, precies zoals afgesproken in de Ruwenberg-conferentie. De BMF nodigt díe ondernemers, die de slag naar transitie wél durven aan te gaan, uit voor samenwerking.

Persbericht Brabantse Milieu Federatie - 15 februari 2014

POLITICI, BOERENEN OOK BURGERS

Politici, boerenen ook burgers?

Vorig jaar erkenden de vertegenwoordigers van de Brabantse belangengroeperingen, waaronder de boeren/ZLTO, dat er in Brabant grote gebieden zijn die veel te veel overlast hebben van de boeren -expansiedrift.

Zij spraken af dat rekening moest worden gehouden met volksgezondheid en dierenwelzijn én met natuur en landschap.

De veehouderij zou naast gezond voedsel ook schoon water en schone lucht produceren.

Duurzame veehouderij dus.

Niet dus.....!?

Wij zouden boeren graag willen vertrouwen, maar dat wordt niet echt gemakkelijk gemaakt.

Op het moment dat de gemaakte afspraken moeten worden omgezet in regelgeving, blijkt de volksgezondheid het te verliezen van de boeren, die zich niet aan hun afspraken wensen te houden.

In deze uitgave van Natuurlijk kunt U hierover een persbericht lezen van de Brabantse Milieufederatie (BMF).

Boerenlobby en belangen voedings-industrie.

De boerenlobby wijst op het grote economische belang van de landbouw.

Het economisch belang van de Brabantse veehouderij is echter slechts een half procent van het Nederlands Bruto Nationaal Product.

Houd je rekening met de negatieve gevolgen die de veehouderij veroorzaakt, dan is de opbrengst negatief.

De aan de veeteelt gelieerde voedingsindustrie zorgt wél voor 'n behoorlijk aandeel in dat BNP.

Het kleine dichtbevolkte Nederland schijnt de tweede voedselexporteur van de wereld te zijn. Hoe bijzonder kan het zijn.

Hoe ernstig is de schade nu al ?

Die schade blijkt onthutsend groot te zijn. Twee leden van onze commissie Ruimtelijke Ordening bezochten in januari in Best een bijeenkomst, waar naast provincieambtenaren, bestuurders, boeren en medici óók heel veel authentiek boze/verontruste bewoners waren uit de Peel en de Kempen:

* in de Peel mag je geen grondwater oppompen om te sproeien (je zou vergif sproeien), er zijn twee drinkwaterbedrijven gesloten wegens de vergiftigde bodem, er sterven tientallen eenden in het vervuilde openbaar water.

* 'n internist van het Jeroen Boschziekenhuis was verontwaardigd dat ondanks de afspraken de volksgezondheid géén thema meer is;

* 'n moeder was radeloos nu haar kinderen ernstig ziek zijn, dankzij de veehouderij;

-
- * in Deurne dragen zowat alle dorpsbewoners de MRSA-bacterie bij zich; dat betekent o.m. dat zij problemen krijgen in ziekenhuizen omdat zij ongevoelig zijn voor gangbare antibiotica en verminderde weerstand hebben;

Ook goedwillende boeren zitten knel.

Er zijn boeren die oog hebben voor de grote gezondheidsproblemen / risico's die de veehouderij veroorzaakt. Zij willen de overstap naar een duurzame veehouderij maken of hebben die al gemaakt. Zij zien dat ook de boeren geen toekomst hebben als er niet wordt overgeschakeld naar een duurzame veehouderij.

Zij kunnen zo'n bedrijf echter dikwijls nauwelijks overeind houden:

wij, consumenten zijn (nog) niet bereid de boer te betalen voor gezond geproduceerd voedsel.

De grootwinkelbedrijven zetten de boer klem en stunten graag met goedkope boerenproducten.

Minder dieren ?

Minder dieren in Brabant lijkt de enige echte optie willen we Brabant gezond overeind houden én een duurzame veehouderij creëren.

De boerenlobby wil echter nog méér dieren.

De grote milieuproblemen wil zij technisch oplossen door bijvoorbeeld de stallucht te zuiveren met luchtwassers.

Óók volgens provincie-deskundigen is dit geen oplossing.

Zij zijn van oordeel dat technische oplossingen dikwijls neerkomen op: "de wet van behoud van de ellende". Het spoelwater uit de luchtwassers veroorzaakt grote onvoorziene schade.

Meer mest ?

Ja, dat is de verwachting. Omdat er van de Provincie meer koeien in de stallen mogen én het melkquotum mogelijk komt te vervallen, vragen al veel boeren nieuwe vergunningen aan. De grotere hoeveelheid mest die daardoor ontstaat, kan veelal niet op de eigen grond worden gebruikt. Dat mest nu al 'n probleem is, blijkt uit het grote aantal illegale lozingen.

Mestverwerkingsinstallaties en mestvergisters (die niet duurzaam kunnen werken) zullen worden gebouwd....en de burgers zullen daaraan moeten meebetalen: zonder subsidie blijkt het niet rendabel te kunnen.

Wat doen politici ?

Het is erg treurig, maar onze vertegenwoordigers durven geen grote stappen te zetten naar een gezond Brabant én naar een gezonde duurzame veehouderij. Pappen en nathouden lijkt het devies.

Zij zijn heel gevoelig voor de economische (korte termijn-) belangen van boeren en de industrie. Ten koste van welzijn en gezondheid van de Brabantse burgers.

Wat kunnen burgers doen ?

Burgers kunnen hun volksvertegenwoordigers vragen hun brede verantwoordelijkheid te nemen en de volksgezondheid de allerhoogste prioriteit te geven.

Daarnaast is het van belang dat burgers hun eigen verantwoordelijkheid nemen en - zo mogelijk- het wat duurdere gezonde (en gezond geproduceerde) voedsel te eten. Dat is erg goed voor henzelf én stimuleert de boeren, die het wél goed willen doen!

Herman Peters, lid van de commissie R.O.

Kusje er op!

Op 19 maart wordt de gemeenteraadsverkiezing gehouden. De verschillen tussen de plaatselijke partijen in Heusden zijn niet zo heel groot. Het maakt eigenlijk niet uit of je door de kat of hond gebeten wordt. Veel belangrijker is dat er bekwame bestuurders gekozen worden, bij voorkeur met een 'groen en duurzaam hart'. Ik heb er de verkiezingsprogramma's eens op nagelezen en dan vliegen de clichés, dooddoeners en holle frases je om de oren. Uit alle partijprogramma's maar eens een citaatje genomen uit de snode natuur- en milieuplannen:

"We koesteren onze natuurparels". Het is je geraden DMP!

"Heusden Transparant wil het beleid en het imago van 'groene gemeente' tussen 's-Hertogenbosch en Waalwijk bevestigen". Weinig visionair, eerder een holle frase!

"Zuinig omgaan met energie in gemeentelijke gebouwen kan volgens de VVD o.a. door aandacht voor besparing tijdens niet-gebruik en investering in energiezuinige verlichting". Ofwel, wie doet het licht op tijd uit?

"Het illegaal en in bezit nemen van openbaar groen moet aangepakt worden. Ook in de afgelopen jaren heeft Gemeentebelangen er voortdurend aandacht voor gevraagd en wij zullen dat blijven doen". Advies: stop daarmee en geef wethouder Van Engeland een 'schoffel'.

"De PvdA vindt het belangrijk om alle gebouwen energiezuinig te maken. De gemeente kan daar zelf het voortouw in nemen voor de gemeentelijke eigendommen". Na 4 jaar coalitie zou ik het woord voortouw vervangen door sleepkapel!

"Om bij te dragen aan verduurzaming van energie wil CDA Heusden dat de mogelijkheden van het plaatsen van (kleinere) windmolens binnen de gemeentegrenzen toch nader wordt onderzocht". Verkiezingsretoriek of komt het CDA zelf met een onderzoek?

"Heusden ÉÉN wil dat het legen van de Gft-container gratis wordt en dat gescheiden inzameling van kartonnen drankverpakkingen en blik wordt onderzocht". Goed voornemen. Doorpakken dus en zo'n plan onderdeel van de coalitieonderhandeling maken!

"Ontgroening (ook wel verstening genoemd) betekent menigmaal verlies van levenskwaliteit. Helaas kan het soms echt niet anders. D66 is van mening dat 'ontgroening' zo veel mogelijk op een andere plaats in de wijk of gemeente (extra) gecompenseerd moet worden." Wazzie-tekst!

Helemaal eerlijk is zo'n bloemlezing natuurlijk niet, want er zijn enkele partijen die een respectabele paragraaf over natuur en milieu in hun verkiezingsprogramma opgenomen hebben. Om niet van partijdigheid beschuldigd te worden, heb ik daarom alle programma's met wisselend plezier onder de duurzame loep gelegd. Soms met een aha-belevenis, soms met boe-geroep.

Of we het nou leuk vinden of niet, de gemeenteraad gaat de komende vier jaar bepalen hoe groen en duurzaam Heusden wordt ingekleurd. Hoopvol stemmen dus op 19 maart. Het lijkt mij niet verstandig om alle kaarten op de Heusdense politiek te zetten, maar beter om ook zelf iets te doen, bijvoorbeeld door Nudger te worden, een stip te zetten.

Nudgers zijn mensen die geloven dat we samen wel degelijk een verschil kunnen maken. Al deze mensen zijn ervan overtuigd dat ieder individu zijn of haar steentje kan bijdragen aan een wereld die de moeite waard is. Een wereld waarin bijvoorbeeld duurzame energie, gezond voedsel, schoon water, aandacht en respect voor elkaar en vertrouwen in de toekomst hele gewone zaken zijn. Op www.nudge.nl staan prachtige initiatieven en projecten.

Een drukverband of fikse pleister voor de honden- of kattenbeet is dan niet meer nodig. Nudge is meer van: Kusje er op!

RC Schalken

The word 'nudge' is written in a lowercase, rounded, sans-serif font. The letters 'n', 'u', and 'd' are green, while 'g', 'e', and the final 'e' are blue. The letters are slightly shadowed, giving them a 3D appearance as if they are floating above the page.

Zonnepanelenactie:

In 2013 hebben we een zonnepanelenactie georganiseerd binnen de gemeente Heusden. Na twee drukbezochte informatie avonden hebben de door ons aangeleverde leveranciers bijna 500 panelen verkocht. Onze ambitie lag hoger, maar we zien dat onze actie veel op gang heeft gebracht: we zien steeds meer panelen op de daken binnen de gemeente Heusden. Onze actie onderscheidt zich door de keuze van de panelen die ook in het bewolkte weertype van Noord-Europa nog voldoende rendement leveren en door het meten. Met goedgekeurde apparatuur worden alle installaties doorgemeten zodat kopers weten dat ze een goede en goed geïnstalleerde installatie hebben gekocht. Ook de gemeente Heusden zelf gaat nog 9 panelen plaatsen en Woonveste heeft concrete plannen met zonnepanelen voor hun huurders. Een goede berekening laat zien dat ook zonder subsidie zonne-energie nog steeds loont.

Repair Café

Een andere mooie ontwikkeling is het Repair Café. In de kern Drunen hebben we inmiddels in 2013 drie edities achter de rug, er komen veel mensen op af met te herstellen kleding, kleine huishoudelijke artikelen, maar ook fietsen. Reparatie die gezamenlijk met de eigenaar opgepakt worden, naast het motto dat repareren loont, vinden we ook het sociaal aspect belangrijk. Er zijn ruim voldoende vrijwilligers aanwezig/beschikbaar in Drunen. Dit jaar krijgen we te maken met een verhoging van de eigen bijdrage aan het Landelijke "Repair Cafe". Het heeft voordelen om onder de paraplu van een landelijke organisatie te hangen maar wellicht kunnen we ook zonder. Samen met het bestuur gaan we kijken naar de voor- en nadelen en nemen een besluit hierover.

Oprichting Lokale Energie Coöperatie (EnergiekHeusden)?

Een andere mooie ontwikkeling is dat de NMVH samen met een grote groep andere deelnemers zoals Woonveste, Rabobank, ANV, ZLTO, Scala scholen, RKDVC, Heusdens Bedrijvenplatform, Gemeente Heusden, autobedrijf Hamers, het Groene Woud, VIBA-Expo de haalbaarheid van een Lokale Energie Coöperatie onderzoekt. Zij hebben met elkaar een initiatiefgroep gevormd en hebben een informatieavond voorbereid op 12 februari 2014. Het doel van deze avond is om voldoende vrijwilligers bij elkaar te krijgen die met elkaar vanuit de diverse werkgroepen een Lokale Energie Coöperatie (LEC) oprichten. Het doel van een LEC, die inmiddels de naam heeft gekregen van EnergiekHeusden, is om te gaan voor betaalbare, eigen en duurzame energie voor alle inwoners en bedrijven in de Gemeente Heusden. De eerste avond voor de vrijwilligers is al achter de rug. Op 26 februari hebben deze vrijwilligers verdeeld over vijf werkgroepen Bestuur, Communicatie, Sport, Reductie en Productie niet alleen kennisgemaakt met elkaar, maar ook al nagedacht over concrete plannen van hun werkgroep.

Of en welke rol de NMVH in de LEC mogelijk gaat spelen, wordt eerst op de agenda van de bestuursvergadering besproken.

Schaliegas.

Schaliegas heeft in 2013 volop in de belangstelling gestaan. Mede door het schaliegas NEE zijn de proefboringen in Nederland voorlopig opgeschort. Gemeenten zijn nu met elkaar en met de provincies in gesprek over schaliegas en naar stappen naar het gebruik van duurzame energie en het afbouwen van het gebruik van fossiele energiebronnen. De gemeente Boxtel wil zich in gaan zetten om te desinvesteren in fossiele energie. De eerste discussiebijeenkomst van de diverse gemeenten heeft plaatsgevonden op 13 december.

Gebruik bestrijdingsmiddelen.

Ook het gebruik van bestrijdingsmiddelen is volop in de belangstelling geweest. De gemeente heeft besloten over te gaan op niet-chemische bestrijding. De provincie geeft in een rapport aan dat dat goed kan, en ook niet veel duurder hoeft te zijn. De gemeente onderzoekt nog welke methode het moet worden.

Algemeen

Er zijn veel onderwerpen die je bij de commissie duurzaamheid kan beleggen, onderwerpen waarbij “men” vindt dat de “NMVH “er iets mee moet”. We vinden dat zelf ook, er spelen veel onderwerpen op het aspect duurzaamheid en/of milieu waar we iets van vinden en dat zouden we ook graag uit willen dragen. Waar we als NMVH voor gekozen hebben is dat we alleen aspecten/onderwerpen oppakken als zich daar ook voldoende vrijwilligers mee bezig willen houden. Vrijwilligers die in goed staat zijn om voors en tegens te bekijken, zich in willen lezen in een bepaalde materie en daar vervolgens het bestuur in adviseren. We zijn en blijven dus vooral op zoek naar vrijwilligers die zich met “duurzaamheid” bezig willen houden.

Cary Driessen tel. 06 53641878
voorzitter commissie duurzaamheid

“BIODIVERSITEIT GEEFT POSITIEVE ENERGIE”

Ze hebben onlangs stuivertje gewisseld, de voorzitter van de natuur- en milieuvereniging Harry Nijenstein en secretaris Joost van Balkom. Bij de een ligt het groene hart wat meer bij het milieu en bij de ander bij de natuur. Over samen sterk en mooie projecten vertelt de nieuwe voorzitter, die terug is van weg geweest.

“Harry heeft een drukke baan en dan is het moeilijk om je regelmatig vrij te maken voor activiteiten overdag. Het secretariaat is niet zo aan tijd gebonden.” Drie keer is scheepsrecht bij Joost, want van september 1987 tot april 1992 en maart 1997 tot april 2001 was hij al als voorzitter actief. Bij hem draait het vooral om de biodiversiteit, om “de natuur”. En dan legt hij uit: “In het verleden heb ik veel op het gebied van milieu gedaan, me bezig gehouden met asfalt, bouwprojecten, bestemmingsplannen, intensieve veehouderij etc. Ik kende alle ammoniaktabelen uit mijn hoofd. Hoeveel uren je daarmee kwijt was! En het resultaat was gering. Je kwam vaak met negatieve gevoelens uit overleg en je moest een hele lange adem hebben. Ik ga me nu gewoon lekker bezig houden met de natuur. Niet dat milieu niet belangrijk is, maar je moet ook keuzes maken. Bij biodiversiteit zie je na een jaar al resultaat. Dat geeft zoveel positieve energie.”

Educatie

Dat het veel energie geeft, wordt tijdens het interview wel duidelijk. Het enthousiasme voor bijvoorbeeld het omzetten van een maïsakker naar natuurpark in de Baardwijkse Overlaat, druipt er van af. “Het resultaat is dat er nu ongelooflijk veel vogels en bloemen zijn. Dat mensen er komen om te recreëren en dat het gebied gebruikt wordt voor educatie. Leerlingen van het d’Oultremontcollege komen een paar keer per week water- en bodemonderzoek doen en inventariseren. “ En in samenwerking met het technasium werd vorig jaar in het gebied een bijenhotel gerealiseerd.

Bloemrijk grasland

Er is meer goed nieuws. Onlangs kwam de mededeling van wethouder Margo Mulder en de Vlinderstichting dat er een vlinderveld (een idylle) mag worden aangelegd. Uit 100 inzendingen zijn 20 projecten gekozen, waaronder die in het voormalige zanddepot in de Baardwijkse Overlaat.

“De Vlinderstichting zorgt voor het omploegen en zaad. Door maaisel van bestaande graslanden in de Moerputten (project Blues in the Marches) te verplaatsen naar het afgegraven zanddepot worden zaden en insecten overgebracht en zal een landschap ontstaan van bloemrijk grasland, dat slechts een keer per jaar gemaaid hoeft te worden. Een idylle is niet alleen belangrijk voor vlinders, maar ook voor mensen. Ze kunnen er bijvoorbeeld een bloemetje plukken.” Waar komt het geld vandaan? “Het is een donatie van de Postcodeloterij, waarmee de Vlinderstichting op bloemrijke plekken zogenaamde Idylles aan legt. Ook Natuurmonumenten kan niet zonder de steun van de Postcodeloterij. Daar gaan echt miljoenen naar toe.”

Een goede zaak volgens Joost. Grote kans dus dat er binnenkort in huize Van Balkom ook een lot wordt aangeschaft.

Takkenril en vlechtheggen

Met een stel mede-enthousiastelingen heeft Joost vorig jaar een heggenvlecht cursus gevolgd. “In De Zeeg is over een lengte van 220 meter een vlechtheg aangeplant met vooral meidoorn. Over een jaar of 7 kunnen we deze heg gaan inzagen. Dat houdt in dat we de takken zo omklappen en platleggen, zo vlechten dat de heg daarop uitschiet. Door de vlechtheg, die uit de Middeleeuwen stamt, mocht geen varkenskop doorheen kunnen. De voorloper daarvan, de takkenril is een heg die is samengesteld van gesnoeide takken die je stapelt tussen palen. Om de zoveel jaren moesten de mensen vroeger zo’n takkenril vernieuwen. Dat was zonde, want het hout kon je ook als brandstof gebruiken. Toen zijn ze met levend materiaal begonnen.” Prikkel draad volgde volgens Joost de takkenril en vlechtheggen op.

Landschapsbeheer

In de ‘vrije’ natuur ligt het hart van deze geherintroduceerde voorzitter en daar vaart het landschapsbeheer in de gemeente Heusden wel bij. Iedere woensdagochtend en iedere eerste zaterdag van de maand wordt ergens in een van de natuurgebieden onder zijn leiding gewerkt. Het aanplanten van bosplantsoen, dunnen van houtopstand, het schoonmaken van poelen, het knotten van wilgen en het maaien van dijken zijn enkele van de activiteiten die de landschapsgroep uitvoert. “In het verleden was het de prunus en nu de eikenopstand die we ruimen langs Het Drongelens Kanaal om de heideveldjes te kunnen herstellen. Afgelopen zomer bij de inventarisatie telden we op 7 plekken weer veel hagedissen en veldkrekers.

We werken nauw samen met het waterschap, dat zorgt voor brandstof, veiligheidsmateriaal en bijvoorbeeld truien. Het waterschap, eigenaar van het kanaal en omliggende gronden, is de eindverantwoordelijke.”

Samen sterk

Niet alleen met het waterschap, maar ook met het Brabants Landschap, de provincie, Natuurmonumenten en de gemeente wordt volgens Joost van Balkom goed samengewerkt. “We hebben hele goede contacten met ambtenaren en bestuurders. De lijnen zijn kort. Een telefoontje is vaak al voldoende. Samen met de gemeente zijn we bezig met De Zeeg, het vlinderveld en de Heidijk. Beheren met als doelstelling om de echte waarden te behouden. En soms moet je daarbij wat water bij de wijn doen, omdat er onvoldoende geld is. In Margo Mulder hebben we een perfecte wethouder en ik hoop echt dat ze terugkomt.”

De dag voor het interview heeft Joost van Balkom een symposium bijgewoond over Samen Sterk in het Buitengebied, waaraan 86 gemeenten waaronder Heusden meedoen. Gezamenlijke aanpak van onder andere drugafval, stroperij en andere criminaliteit. “De meeste misdaden worden ’s nachts gepleegd en er is haast geen toezicht meer. Het was een goed symposium. Het belangrijkste is dat er nu nachtcontroles worden uitgevoerd en er hele korte lijnen zijn naar handhavers. Samen sta je sterk.”

Kleurspoeling

Praten met Joost van Balkom betekent informatie krijgen over de talrijke projecten die er momenteel lopen. Teveel om te noemen, met een kleine uitzondering. “Ik heb wel iets met milieu en vind bijvoorbeeld Energiek Heusden en het Repair Café prachtige initiatieven.”

Tweeëndertig jaar geleden was hij een van de oprichters van de natuur- en milieuvereniging Drunen. Nu staat hij dus weer aan het roer van een nog steeds springlevende vereniging. Op de vraag of hij vindt dat de vereniging vergrijsd, zegt hij: “Welnee, de ene grijze maakt plaats voor de andere. De jeugd is met hele andere dingen bezig. De beste oplossing is misschien een kleurspoeling.”

10-03-2014 © Uit Natuurlijk, tekst Rieky Schalken, foto Joost van Balkom part. coll., natuurfoto's Ad van Kessel

ENERGIEBESPAARLENING

Huis-isolatie en zonnepanelen nog rendabeler met Energiebespaarlening

Woningeigenaren die hun voornemen om te investeren in een energiezuiniger huis in het nieuwe jaar willen verwezenlijken, kunnen de daad bij het woord gaan voegen. Het is nu mogelijk een Energiebespaarlening af te sluiten om slim te investeren in energiebesparende maatregelen in de eigen woning. Dat mes snijdt aan twee kanten: een lagere energierekening en verhoging van de woningwaarde met een beter energielabel. De Energiebespaarlening is vanwege de lage rente aantrekkelijk voor particuliere woningeigenaren.

Energiebesparende maatregelen

Met de lening kunnen diverse energiebesparende maatregelen worden gefinancierd. Denk aan het isoleren van de woning of de aanschaf van een HR-ketel of een zonneboiler. Ook zonnepanelen horen tot de mogelijkheden. Voorwaarde bij zonnepanelen is dat hiervoor maximaal 50% van de lening gebruikt mag worden. De andere 50% van het leenbedrag moet geïnvesteerd worden in andere maatregelen. De lening kan gebruikt worden voor 14 energiebesparende maatregelen.

Rentepercentage

Woningeigenaren kunnen vanaf 21 januari de lening aanvragen via www.ikinvesteerslim.nl. De annuïtaire lening van minimaal € 2.500,- en maximaal € 25.000,- is alleen beschikbaar voor particuliere eigenaren van bestaande woningen. De looptijd is 7 of 10 jaar, afhankelijk van de hoogte van de lening. De rente van de Energiebespaarlening staat vast gedurende de looptijd van de lening. Bij de start op 21 januari zal de rente voor leningen met een looptijd van 7 jaar 3,4% zijn en voor leningen met een looptijd van 10 jaar 3,8%. Het rentepercentage kan door het bestuur van het Nationaal Energiebespaarfonds aangepast worden.

Het fonds is een uitvloeisel van het Nationale Energieakkoord. In dit in september gesloten akkoord tussen maatschappelijke partijen en de regering speelt energiebesparing een grote rol. Het fonds bevat 300 miljoen euro en is gevuld door de ASN bank, de Rabobank, en het Rijk.

Door dit fonds wordt het een stuk makkelijker om een duurzame investeringen in je eigen huis te financieren. En wat minder betalen voor het warm houden van je huis is natuurlijk nooit verkeerd. Het idee is dat je met de lening je energiekosten naar beneden brengt, en zo ook met gemak de betaalde rente terug kan verdienen.

Op de website ikinvesteerslim.nl is alle informatie over de energiebespaarlening beschikbaar. De rente van de lening is mogelijk fiscaal aftrekbaar. Meer informatie is te vinden op www.belastingdienst.nl.

(Harry Nijënstein)

Samenstelling Werkgroep

De Werkgroep RO bestond het afgelopen jaar uit 6 personen, onder wie de oud-voorzitter van de vereniging Harry Nijenstein. In verband met de bestuurswisseling en de aanvaarding van de functie van secretaris heeft hij de werkgroep verlaten. Wij missen naast zijn deskundige inbreng een direct contact met het bestuur. Om een goede informatie-uitwisseling met het bestuur te houden is Herman Peters aangewezen als contactpersoon. De Werkgroep is 2013 10 keer bijeengeweeest. Daarnaast is veel bilateraal overleg gevoerd en is een aantal bijeenkomsten van de Brabantse Milieufederatie bezocht.

Doelstelling

De Werkgroep RO volgt de ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente. Zij controleert, of bouwvergunningen en bestemmingsplannen niet ten koste gaan van de natuur-, cultuurhistorische en landschappelijke waarden van het buitengebied. Door de voortdurende wijzigingen in het beleid vraagt dit veel studie en brainstorming. Wij moeten voortdurend alert zijn op nieuwe plannen. De beroepstermijnen van doorgaans zes weken zijn kort, wanneer ook met andere partijen moet worden overlegd om tot een goede zienswijze te komen.

Projecten

Het afgelopen jaar heeft de Werkgroep een zienswijze opgesteld en ingediend tegen het **voorontwerp Verordening Ruimte** van de provincie. Belangrijke thema's daarin zijn de overgang naar een duurzame veehouderij en de instandhouding en versterking van de in de gemeentelijke structuurvisie opgenomen ecologische en landschappelijke geleidingszones. Inmiddels hebben Provinciale Staten de Verordening Ruimte vastgesteld. Wij zijn teleur gesteld in de resultaten; door onvoldoende maatregelen te treffen tegen de aanvragen van nieuwe uitbreidingsplannen geeft de Brabantse politiek de grootschalige vee-industrie de kans om verder door te groeien.

Veel tijd en energie heeft de Werkgroep RO het afgelopen jaar gestoken in de verbetering van de landschappelijke inpassingen van bedrijven in het buitengebied. De NMVH heeft bezwaar gemaakt tegen een aantal bouwplannen van agrarische bedrijven. Dit is noodzakelijk omdat de landschappelijke inpassing in het (**ontwerp**) **bestemmingsplan Buitengebied** onvoldoende is geregeld. Op dit punt heeft de vereniging bezwaar aangetekend bij de Raad van State. De bodemprocedure wordt in mei 2014 verwacht.

De Werkgroep RO heeft op het punt van **landschappelijke inpassing** bij een aantal bedrijven goede resultaten geboekt. Een goed voorbeeld daarvan is de paardenmanege Margrietweg 1 te Giersbergen. Hier is in samenwerking met het Brabants Landschap een beplantingsplan ontwikkeld, dat inmiddels grotendeels is uitgevoerd. De verplichtingen van het beheer en onderhoud zijn in een notariële overeenkomst vastgelegd, waardoor ook toekomstige rechtsopvolgers aan de verplichtingen zijn gebonden.

Ook de gemeente is inmiddels zover, dat zij bereid is bij de aanvraag voor agrarische bouwvergunningen de voorwaarde van een adequaat beplanting- en onderhoudsplan in het bestemmingsplan op te nemen.

In het kader van **Gebiedsuitwerking Oostelijke Langstraat** heeft de Werkgroep RO een notitie opgesteld waarin zij uitgangspunten voor de ontwikkeling van een ecologische verbindingszone in de Baardwijkse Overlaat zijn vastgelegd. De Werkgroep heeft een zienswijze opgesteld bij het voorontwerp bestemmingsplan Gebiedsontwikkeling Vlijmen Oost. Overigens is in het kader van GOL meer gebeurd. Eind september is een Publieksdag GOL georganiseerd. Het Ei van Drunen en de Klimaatbuffer Biesertpolder zijn opgeleverd. Door de provincie, de gemeenten en het Waterschap AA en Diezepolders is een Bestuursovereenkomst gesloten, waarin is vastgelegd hoeveel geld voor de uitvoering van de projecten beschikbaar is. Het geld is wel een punt van zorg; op dit moment is driekwart van de kosten van uitvoering van de GOL-projecten gedekt. Het risico is dat door het tekort aan financiële middelen een deel van de geplande projecten niet wordt uitgevoerd danwel dat voor suboptimale oplossingen wordt gekozen.

Voor de NMVH zou het onaanvaardbaar zijn dat wel de verkeersknooppunten met toeleidende wegen (fase 1) worden aangelegd en dat de ecologische verbindingszone Baardwijkse Overlaat (fase 2) niet of slechts gedeeltelijk wordt uitgevoerd. De vereniging is steeds uitgegaan van een integrale gebiedsbenadering. In maart 2013 heeft de NMVH samen met de BMF een zienswijze over het voorontwerp bestemmingsplan VAL BV. In dezelfde maand is het plan in de Informatievergadering Ruimte behandeld. Nadien hebben we niets meer over het plan gehoord. De NMVH is tegen de legalisering van dit (tuinbouw)groenteafval verwerkend bedrijf aan de Veldweg.

Een ander dossier waar weinig schot in zit is de Poort van Heusden. De NMVH heeft in 2012 haar zienswijze over de het projectvoorstel invulling en de kaderstelling Poort van Heusden bij de gemeente ingediend.

De vereniging heeft de gemeente gevraagd om terug te komen van het voornemen om dit gebied te vullen met woningbouw en bedrijventerrein en te kiezen voor een duurzame oplossing waarbij de landschappelijke ecologische verbindingszone (de groene geleidingszone tussen Drunen en Nieuwkuijk) behouden blijft en wordt versterkt. BMF heeft laten weten het standpunt van onze vereniging te ondersteunen. Jammer, dat de Heusdense politiek over de laatste dossiers geen duidelijke keuzes maakt. Mogelijk geeft de handreiking voor de verkiezingsprogramma's 2014 van de NMVH de politici stof tot nadenken.

Jan Pijnenborg

KORTE VOORJAARSWANDELINGEN

Korte voorjaarswandelingen op de zaterdagmorgen

Zaterdag 29 maart en zaterdag 19 april organiseren wij een korte voorjaarswandeling.

De afgelopen maand was het erg druk met vogelaars in de Baardwijkse Overlaat. Vogelaars, die kwamen genieten van de vele kruisbekken, goudvinken en barmsijzen. Behalve dat we veel vogels zagen was ook de uitwisseling van informatie erg leerzaam.

Daar willen we mee verder gaan.

Daarom gaan we de komende tijd een uurtje wandelen met oog voor plant en dier. Dus neem de verrekijker mee.

We starten om 10.00 uur, dan hebben we ook nog kans dat we de eerste voorjaarsvlinders zien.

Bovendien komen ook de trekvogeltjes weer terug.

Zijn het nu de vogels, de komende tijd komen hier de bloemen en insecten bij.

Samen zien we meer dan alleen. En de een weet hier, en de ander daar iets van. Het is niet direct een cursus, maar er iets van opsteken doen we zeker.

We starten om 10.00 uur bij ons natuurpark de Ottershoek aan de Kanaalweg in Drunen.

Mochten de wandelingen een succes zijn dan gaan we er in de zomermaanden gewoon mee door.

Joost van Balkom

Afgraving in mei

foto: Wilhelmine Marti

BIOPLASTIC

Bioplastic in de compostbak? Niet doen!

Steeds vaker krijgen we post of groenten die verpakt is in bioplastic, met kiemplant-logo. En dat zo kenmerkend knispert.

De eerste gedachte: dat kan op de composthoop. Zo gezegd en zo gedaan. Na een jaar is de hoop grotendeels gecomposteerd, behalve het bioplastic. Dat ziet er nog gaaf uit en knispert nog steeds.

Bioplastic is plantaardig plastic. En is ook biologisch afbreekbaar. Maar alleen onder specifieke omstandigheden. Die omstandigheden vind je wel in een industriële composteerinstallatie. Maar niet in uw en mijn composthoop in de tuin.

Bioplastic in de plastic-afvalbak gooien is ook niet goed. Het bioplastic is zo anders dan plastic van aardolie dat het resultaat een mindere kwaliteit kunststof oplevert. In de grijze bak gooien levert wel wat energie op, maar ook veel CO₂.

De beste oplossing is de groene container. Dan gaat het naar een grootschalige composteer installatie, en daar vergaat het wel samen met de rest van het groenafval. En bovendien is de groene container goedkoper dan de grijze. Eind goed, al goed.

Harry Nijënstein

NECTAR

Zaterdag 1 maart was er weer, zoals elk jaar, de landelijke vlinderdag, georganiseerd door de vlinderstichting in Wageningen.

Nectar, het toverdrankje, was het hoofdthema van deze dag en liep als een rode draad door het programma heen. Nectar is heel veel meer, dan simpel een beetje suikerwater. Er was een Belgische prof aan het woord en zijn verhaal was boeiend, doch ook zeer verontrustend. Hij had grof weg twee milieus geschapen, door middel van twee hele grote ruimtes. In de ene ruimte was een grote hoeveelheid nectarrijk knoopkruid aanwezig, de hemel voor het bruine zandoogje. De andere had wat armentierige rode klaver als begroeiing, de hel voor het bruine zandoogje. De zandoogjes werden in beide kooien slechts 48 uur, twee etmalen, gehouden en de conclusie was dramatisch. De zandoogjes van de klaverkooi waren veel van hun gewicht, vetreserves kwijt, vooral de mannetjes, vrouwtjes hebben sowieso wat meer vet, daar zij de eitjes moet ontwikkelen en afzetten. Door hun lage reserves gaan ze in noodplan, dat wil zeggen, weinig activiteiten laten zien, wat juist hard nodig is, om te paren eitjes af te zetten en nectar te vergaren. Ook hun vruchtbaarheid, aantal eitjes en hun levensverwachting loopt, zon 20% en meer terug.

Ook het aanbod aan nectarplanten, moet divers zijn. In een gezonde situatie, zal een vlinder zo nu en dan de nectarplant bezoeken om in voldoende mate, deze drank tot zich te nemen en tijd overhouden voor eitjes af te zetten en dergelijke. In een omgeving waar bijna niets te halen valt, zitten ze heel lang op die enkele bloem en leidt dan nog tot te korten van hun reserves en gaat het alsnog mis.

Het aanbod aan nectarplanten moet dus omhoog, niet alleen voor vlinders, maar ook bijen hebben een te kort en de akkervogels, die vrijwel geen zaden meer kunnen vinden, van de uitgebloeide bloemen. Zoals bijvoorbeeld de dramatische achteruitgang van patrijs, kneu en geelgors.

De vlinderstichting, heeft geld van de postcodeloterij ontvangen en hiermee worden zogenaamde Idylles aangelegd. Er worden percelen ingezaaid met inheemse bloemenmengsels. In samenwerking met de bijenhoudersvereniging zorgt de Vlinderstichting dat er meer kleur en hiermee dus nectar en stuifmeel, in het Nederlandse landschap komt. Deze Idylles bestaan uit percelen van een halve hectare tot twee hectaren.

Dit is in het buitengebied, in het meer stedelijke gebied, kan het wat kleiner zijn. Ook voor ons, de mens, wordt het uiteraard veel mooier en aantrekkelijker, om naar deze bloemenpracht te kijken in vergelijking met de eentonige groene biljartlakens, die overal veel te veel aanwezig zijn. Hopelijk gaat het een succes worden.

Blues in the marshes

Een ander heel groot project is dat van de Moerputten, Vlijmens Ven, Honderdmorgen, Vughtse Gement en Bossche Broek. Dit moet als het ware een grote aan een gesloten natte natuurparel worden. De rijke bovenlaag moet van de voormalige landbouwgronden af.

En op sommige plekken worden gecontroleerde lappen perceel uit de Moerputten, met uiterste precisie, om het leven en de structuur van dit stukje blauwgrasland, niet te verstoren, getransplanteerd in het gebied er naast, om alvast een voorsprongetje te maken.

Het hele bodemleven, verhuist mee, naar een naastgelegen gebied en kan daar dus meteen aan de slag. Ook wordt het maaisel, met dus de zaden van de daar voorkomende planten, naar elders gebracht, om ook hier al een voorsprong te creëren. Het uiteindelijk streven is om naar de 8000 pimperlblauwtje te gaan. In het afgelopen jaar, hebben er in de Moerputten alleen 2000 pimperlblauwtjes gevlogen. Kritische vlinders, zoals het pimperlblauwtje, zijn goede kwaliteitsindicatoren, wat betekent, dat als het leefgebied voor hun in orde is, dat heel veel ander leven hier ook van profiteert. Kortom een uiterst interessante ontwikkeling.

Hoge temperatuur

Door de hoge temperatuur worden er al heel veel dagvlinders gezien. Zelf moet ik bekennen, mocht ik er nog geen een zien. Ben al diverse keren de al bloeiende katjes afgeweest, maar nee ze waren daar nog niet.

Wel al redelijk veel hommels waren er aanwezig. Maar neemt niet weg dat de kleine vos, dagpauwoog, citroenvlinder, de gehakelde aurelia en zelfs atalanta's gezien worden. De atalanta is in principe een trekvlinder en zou de Nederlandse winter niet kunnen overleven. Maar de laatste jaren worden er al vroeg in het jaar atalanta's gezien, deze zijn dus in staat gebleken om hier toch ergens beschut te kunnen overwinteren.

Vandaag 5 maart dan toch mijn eerste kleine vos zien vliegen. Hierna meteen doorgereden naar het bosje bij de Hoge Bank, Honderdbunderweg, in dit bosje zijn aan de rand namelijk veel berken en ieder jaar de oranje berkenspanner. En warempel er vloog een mannetje rond de berkentoppen. Mijn eerste oranje berkenspanner, dit jaar. Het voorjaar is begonnen! Dit is dus een overdag vliegende nachtvlinder.

Andere nachtvlinders ben ik daarentegen al volop tegen gekomen. In het natuurpark bijvoorbeeld op het stroop-smeermengsel:

- 28 exemplaren van de wachtervlinder.
- 6 exemplaren van de bosbesuil
- 5 exemplaren van de variabele voorjaarsuil
- 1 exemplaar van de tweestreepvoorjaarsuil
- 2 exemplaren van de zwartvlekwinteruil

Niet op stroop, maar gewoon rondvliegend aldaar, 3 exx. Van de gewone spikkelspanner en 3 exx. Van de grote voorjaarsspanner.

Bij de Haarsteegse Wiel, ook veel wachtervlinders op stroop en als extra nog een dubbelstipvoorjaarsuil.

Thuis zijn de gevlamde vlinders ook al uit de pop gekropen en hebben diverse pogingen gedaan om te paren. Maar na iedere copulatie bleef het vrouwtje maar lokken. Dit doen ze door hun achterlijf op een bepaalde manier vrij te laten hangen, waar uit duidelijk zichtbaar een orgaantje uitstulpt, waarmee ze hun sekslokstoffen verspreiden. Deze lokstoffen worden ook wel feromonen genoemd. Uiteindelijk heeft er geen geslaagde paring plaatsgevonden van deze bijzonder mooie vlinder. Heeft voorheen bij de roeivijver in Drunen gevlogen, de laatste tijd helaas daar niet meer waargenomen.

Vlinders beschrijven

Het is me opgevallen dat het voor veel mensen lastig is, om een vlinder te beschrijven, die ze een tijdje geleden zijn tegen gekomen en zelfs op een foto hebben gezet. Ik ken toch redelijk wat soorten vlinders al zeg ik het zelf, maar sommige mensen beschrijven mondeling een soort en de grootte hier van, dat ik denk een nieuw soort voor Nederland, bewijze van spreken.

Voorbeeld laatst was ik in het natuurpark om vogeltjes te bekijken, komt er een dame naar me toe en we raken in gesprek en al gauw komen de vlinders ter spraken.

Ze had een hele grote gezien, gebaren met de hand makende en een kleur die vrijwel met de boom gelijk was, dus bijna onopvallend. En hij had een hele “baard” achter zich wat eitjes bleken te zijn. Ik veronderstelde de plakker. Het vrouwtje van de plakker is witachtig, redelijk groot, maar niet onopvallend en “plakt” haar eitjes met de schubharen van haar achterlijf aan de schors van de boom, de “baard” zoals zij dit noemde. Ik vertelde haar dat het mogelijk de plakker geweest kon zijn, maar die is dus witachtig, maar dat was uitgesloten vertelde ze mij. Had mijn email gegeven en ze zou de foto die ze had gemaakt opsturen. En jawel toch de plakker.

Op zich helemaal niet erg, maar het geeft aan dat niet iedereen het zelfde naar een vlinder kijkt. Als ze weer een vlinder tegen kwam die ze niet kende, stuurt ze deze op ter determinatie. Alleen maar leuk en goed.

Komende tijd wordt het alleen maar drukker met de vlinders en beginnen de monitorroute 's weer en kan het licht in de nacht weer meer aan en de frequentie van het stropen/smeren weer opgevoerd worden.

Vogels

In de winter ook de vogels niet vergeten, in het natuurpark zaten veel goudvinken, regelmatig kruisbekken en soms ook appelvinken. Ook ben ik uiteindelijk naar Zwolle afgereisd voor de sperweruil. Hij zat er al vanaf november, dus ik ook een gokje gewaagd. Het was een fantastisch mooi dier, totaal geen schuwheid, is geen mensen gewend en kent hem derhalve niet als vijand, komt uit de Scandinavische landen en is toch wel uniek voor Nederland. Enkele malen was hij hier, zoals ook deze wat langere periode. Hij ving gewoon muizen voor de ogen van het publiek. Een mooie ervaring was het.

Paul Kreijger

JAARVERSLAG 2013 WERKGROEP PR

De werkgroep PR verzorgt de uitgaven van het verenigingsblad Natuurlijk en van Natuurlijk-digitaal. Daarnaast beheert de werkgroep de website, organiseert verenigingsactiviteiten en verzorgt zij de pr daarvoor.

De redactie van Natuurlijk (Noor Peters, Marian van der Linden en Harry Nijënstein) vergaderde in 2013 zeven keer. In de loop van het jaar verliet Marian de redactie, en nam Harry het stokje over. Natuurlijk kwam vier keer uit. In maart een juni met 52 pagina's, in september met 48, en in december met 60 pagina's. Het aantal adverteerders nam in 2013 toe van twee naar drie. De eindredactie was steeds voor rekening van Wil, en distributie werd steeds weer verzorgd door Rien van Uden met zijn team van bezorgers.

Om de leden vaker van actuele onderwerpen te kunnen voorzien is een digitale versie van Natuurlijk ontworpen met korte actuele berichten en de agenda. Groot voordeel ten opzichte van de papieren versie is de actualiteit, kleur, en de mogelijkheid links naar websites te kunnen opnemen. Inmiddels is de digitale versie twee keer verschenen begin 2014.

Het is de bedoeling de frequentie van de papieren uitgave terug te brengen van vier keer naar drie keer per jaar (maart (voor de jaarvergadering), na de zomer (start nieuwe seizoen), en aan het eind van het jaar).

Het blijft voor René Biekens een hele klus om de website actueel te houden. We proberen de homepage aantrekkelijker te maken (meer foto's).

Nieuwe leden kregen de welkom-brief, de laatste Natuurlijk en een jubileumkalender.

In 2013 zijn acht wandelingen georganiseerd: Dubbel Ommetje (Hermien van Toorenburg), Nederhemert (Peter van der Velden), Moerputten (Peter), Nieuwkuijkse Wiel (Peter), Ommetje Hedikhuizen (Hermien), Haarsteegse Wiel (Peter), Baardwijkse Overlaat (Joost), Kerstwandeling (Harrie Smits en Peter).

Verder organiseerden Noor en Marian de Nacht van de nacht, ledenvergaderingen, de uitreiking van de Waakvlam, het etentje voor de actieve leden, en de persberichten voor de wandelingen.

(Harry en Noor)

BEWEGINGSSENSOR

Top of Form

Bewegingssensor voor milieu en portemonnee

Bewegingssensoren besparen op energie en geld. Ze kunnen op meer plaatsen worden toegepast dan u denkt.

Bottom of Form

Er blijft nooit meer licht branden dankzij dit armatuur met bewegingssensor.

Daarnaast gaat het licht automatisch aan en ook weer uit. Het armatuur heeft zowel een lichtsensoren als een infrarode bewegingssensor. De lichtsensoren zorgt ervoor dat de lamp alleen reageert op beweging wanneer het donker/schemerig is. Dus is er genoeg licht, dan gaat de lamp niet aan. Er kan een gloeilamp in van maximaal 60 watt. Maar u kiest natuurlijk voor een energiezuinige spaarlamp tot maximaal 20W en een dikke fitting E27.

De bewegingssensor is goed geschikt voor gebruik in de kelder, op de gang of in uw schuurtje, waar de sensor en de lamp zonder kap geplaatst mogen worden. De bewegingssensor is niet geschikt voor gebruik buiten.

Lengte sensor (excl. fitting) 95 mm, bereik: 5 meter

Door te bestellen via Natuurmonumenten steunt er de natuur nog mee ook.

Te bestellen op <http://winkel.natuurmonumenten.nl> voor EUR 17.95.

(Bron: Natuurmonumenten)

OP WEG NAAR DUURZAAMHEID

Op weg naar meer duurzaamheid: blijf in de buurt en bij het seizoen.

Voor een biet van eigen bodem is minder energie verspild dan voor een kers die uit Chili is ingevlogen. Maar een boontje dat in Senegal is opgegroeid, is weer zuiniger dan een framboos die na het seizoen in een Nederlandse kas is gekweekt.

De groente- en fruitkalender van Milieucentraal

(<http://groentefruit.milieucentraal.nl/groente-en-fruit-kalender/groente-en-fruit-kalender/zoeken/formulier>) geeft per maand in vijf klassen aan wat de milieubelasting is van groente en fruit. De kalender is ook als app voor iPhone en Android beschikbaar via de bovenstaande link.

Zoek je adressen van biologische boeren bij jou in de buurt, dan kun je die vinden op <http://www.vaneigenerf.nl/onzeboeren/>. Daar staan er nog geen uit onze gemeente, maar dat kan nog komen.

Ga je liever niet zelf naar de boer, dan kun je ook pakketten laten samenstellen en in de buurt afhalen. Een groentepakket is een abonnement bij een boer of tuinder, waarbij je wekelijks recht hebt op een hoeveelheid verschillende groentes. Je kunt de zak of doos met groentes afhalen bij een winkel, maar vaak ook bij een particulier bij jou in de buurt. Ga voor mogelijkheden naar

<http://www.groentepakket.info/aanbieders/noordbrabant.htm>

Koop zo veel mogelijk regionaal en seizoensgebonden!

Wil je toch iets dat niet hier in de buurt gemaakt wordt, zoals koffie, cacao of bananene? Zoek dan op www.maxhavelaar.nl naar winkels waar FairTrade producten verkocht worden. Deze producten zijn eerlijker en duurzamer geproduceerd.

(Harry Nijenstein)

SLAPEN VLEERMUIZEN IN ÉÉN KEER DOOR?

Vrijwel iedereen heeft wel eens een vleermuis gezien: 's avonds in de tuin, op straat of in het park. In de schemering komen ze te voorschijn om als ware luchtacrobaten achter muggen en motjes aan te jagen. Voor sommige mensen een fascinerend tafereel, voor anderen een ware nachtmerrie: de vleermuis.

Vleermuizen roepen bij veel mensen akelige gedachten op. Zo zouden vleermuizen in je haren vliegen en je aanvallen om bloed te zuigen en zouden ze allerlei ziektes verspreiden. Niets is echter minder waar. Het gezegde 'onbekend maakt onbemind' gaat zeker voor vleermuizen op. Dat vleermuizen heel bijzondere dieren zijn en een belangrijke plaats in de natuur innemen, beseffen maar weinig mensen.

Vleermuizen zijn mysterieuze dieren, die om concurrentie met vogels te vermijden alleen 's nachts jagen.

Overdag slapen de meeste vleermuizen, of ze houden zich bezig met lichaamsverzorging (poetsen van de vacht en de kwetsbare vlieghuid). Het leven van Nederlandse vleermuizen draait om de wisseling van de seizoenen. In het voorjaar worden jonge vleermuizen geboren. Deze kunnen de hele zomer leren vliegen en jagen op de dan volop aanwezige insecten. In het najaar daalt het insectenaanbod en maken vleermuizen zich klaar voor een winterslaap die duurt van oktober tot maart.

Tussendoor worden de vleermuizen spontaan een paar keer wakker om te poepen, te plassen en soms zelfs om te paren! Ze verhuizen zelfs soms van plek. Groot was de verrassing om

een vleermuis slapend achter één van onze luiken aan te treffen. Een foto waard! Voor meer informatie kijk op www.vleermuis.net

Noor Peters

STERFT DE BIJ UIT ?!

Wij zijn veel afhankelijker van bijen dan we ons realiseren. Honingbijen, wilde bijen en hommels bestuiven een groot deel van onze landbouwgewassen. Van de 100 gewassen die 90 % van alle voedsel in de wereld leveren, wordt 70% bestoven door bijen.

Zonder de bij zou de voedselvoorziening voor de mens en voor talloze dieren in gevaar komen.

In Europa en Noord Amerika melden imkers al sinds eind jaren negentig hoge sterftecijfers van hun bijenvolken.

Nederland spant daarbij helaas de kroon: jaarlijks overleeft 20 tot 25% van al onze bijenvolken de winter niet. In sommige regio's sterft zelfs ruim de helft van de bijen. Het gaat overigens niet alleen om gehouden bijen, maar ook om in het wild levende bijen – solitaire bijen en hommels.

De gezondheid van individuele bijen en kolonies wordt beïnvloed door tal van factoren, vaak met elkaar verbonden. Te denken valt aan het gebruik van pesticiden, veranderende klimatologische en ecologische omstandigheden, verlies van biodiversiteit, veranderingen in landgebruik en meer monoculturen in de landbouwen .Ook de parasitaire varroamijt levert schade op.

Het wordt steeds duidelijker dat bijenteelt en biodiversiteit van elkaar afhankelijk zijn.

Honingbij

Het is dus belangrijk de biodiversiteit te behouden en uit te breiden.

- door aanleg van voor de bijen zo noodzakelijke bloemrijke akkerranden en slootkanten.
- de gemeente zou fruitboomlanen kunnen aanplanten .
- door bedrijventerreinen bloemrijk in te richten.
- maar ook burgers kunnen een bijdrage leveren: gebruik geen chemische onkruidbestrijdingsmiddelen in de tuin, plant nectar dragende planten en bouw een bijenhotel. (www.bijenhotels.nl)

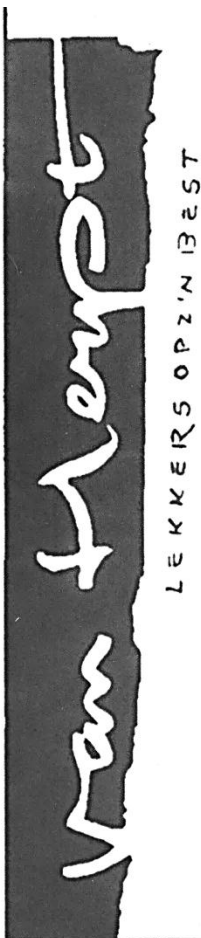
Bron: "landschappelijk" een uitgave van Nederland Cultuurlandschap
Noor Peters

Zonnebloempitten voor de voedertafel.

- Op duurzame geteeld door Fa Valckx, aangesloten bij de stichting Veldleeuwerik, promotor van duurzame akkerbouw;
- Eigen teelt van Nederlandse bodem;
- Op duurzame wijze nagedroogd, daardoor lang te bewaren;
- Op duurzame wijze logistiek verwerkt;
- Géén gebruik van neonicotonoiden: noch in het zaaigoed noch bij de teelt.
- Ook geschikt voor alle andere die van zonnepitten houden;
- In zakken van 15 Kilo á € 22,50.
- Af te halen in Hedikhuizen na telefonische afspraak via Geert Schalken: 06 12 33 06 13
- Nog meer weten? Google: *firma valckx zonnepitten*.

Biologische voeding.

Homeopathie.

Voedingssupplementen.

Kennis en advies

Dat is wat onze zaak een speciaalzaak maakt!

Van Herpt Specialiteiten & Reform
Grotestraat 134 5151 BN Drunen 0416-372497
www.vanherptdrunen.nl info@vanherptdrunen.nl

BedrijfsHulpVerlening

Chrysantenstraat 41
5151 GD Drunen
tel. 0416 377849
06 52580895

www.jb-bedrijfshulpverlening.nl

Basis BHV • Herhaling BHV • EHBO • Reanimatie
Kinderreanimatie • AED • Kleine blusmiddelen

